

Quan es pon el sol al gorg de la Llana

Oristà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector oest del terme municipal
Emplaçament A 400 metres per pista forestal de la carretera B-433, punt quilomètric 13'300

Coordenades:

Latitud: 41.94409
Longitud: 2.03854
UTM Est (X): 420304
UTM Nord (Y): 4644016

Classificació

Número de fitxa 08151 - 240
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Només alguns dels veïns més grans del municipi recorden la rondalla.
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dv., 27/04/2007 - 02:00

Descripció

"El gorg del Molí de la Riba, a Oristà, es coneix també com el de la Llana, un topònim que arrenca de l'època dels paraires, ja que era un dels millors llocs per parar la llana. També era un punt molt ben comunicat, ja que a uns cinc-cents metres passava el camí ral que anava de Sant Feliu Sasserra a la Torre d'Oristà.

A pagès hi havia el costum que quan els homes plegaven de treballar al capvespre es capbussaven dintre de l'aigua, així es treien la suor del damunt i passaven millor la nit a l'estiu quan feia calor de veritat. El gorg de la Llana amb el pas del temps fou el lloc on molts joves de Sant Feliu anaven a banyar-se el dissabte. Si ho feien abans de la posta de sol no hi havia cap perill, però si s'hi tiraven quan ja era post, alguna de les goges que hi havia al fons del gorg se'ls podia emportar dintre de l'aigua. La dita és que aquestes goges, quan veien un jove galant nu i ben plantat a dintre de l'aigua se'l quedaven en el fons del gorg per tal de passar una nit esbojarrada de jocs amorosos. Al dia següent, quan sortia el sol, tornava a la superfície de l'aigua, el deixaven en llibertat.

A Sant Feliu Sasserra, que en un temps passat hi havia mossos d'esquadra, tenien la posada a l'hostal de cal Serra, conegut actualment com ca la Clotilde. Els mossos que hi havia eren molt joves, alts i ben plantats; i, igual que el jovent del poble, van agafar el costum d'anar a banyar-se al gorg de la Llana. El jovent del país però, hi anava més aviat, quan es ponia el sol ja estaven de tornada. Vet aquí que un dissabte cap al tard tres mossos d'esquadra van anar a banyar-se al gorg de la Llana. Damunt, sobre una roca, com sempre, es van despullar. Just on feia el saltant de l'aigua hi havia unes puntes de roca des d'on es llençaven de cap.

L'alçada era de set o vuit metres. Es divertien de veritat, pujaven al cim de la roca per tal de capbussar-se daltabaix. Diu que anaven fent juguesques a veure quin dels tres podia estar més estona sota l'aigua.

Quan ja començava a llostrejar van dir que feien l'última capbussada i plegaven. Entre dos dels mossos hi havia molta igualtat en el temps que aguantaven a dintre. L'últim cop només saltarien aquests dos i l'altre seria el que controlaria qui estava més estona dintre l'aigua. Van saltar a la vegada. Al poc temps va sortir un, però l'altre no sortia. Van esperar molta estona i res, el noi seguia dintre de l'aigua. Es va fer fosc, negra nit i el mosso continuava al fons del gorg. Un dels nois s'hi va tornar a tirar, però com que era fosc tampoc no hi veia res. Amb un gran disgust van deixar el company al fons.

Van recollir la seva roba i van emprendre el camí de tornada amb el convenciment que havia mort ofegat. Quan tornaven cap a Sant Feliu, uns dels mossos va comentar: I si fos veritat allò que diuen de les goges, que retenen els nois dintre de l'aigua durant una nit? A més, avui és dissabte de lluna plena".

Al dia següent, tan bon punt va puntejar el sol, el mosso apareixia a la superfície de l'aigua, sa i estalvi.

Quan va ser a fora de l'aigua va anar al lloc on es despullaven, però no hi va trobar la roba. Ben nu com anava, va anar a una casa de pagès no gaire lluny del lloc a veure si li podien deixar roba per vestir-se. Els va explicar tot el que li havia passat. Havia anat a banyar-se al gorg com feien molts dissabtes, però se li havia fet fosc i havia quedat atrapat dintre de l'aigua. Durant tota la nit hi havia al fons del gorg una claror igual com el clar de lluna. Havia vist com unes noies molt joves i maques feien una dansa molt bonica i vestien una túnica blanca. Fins a trenc d'alba no havia pogut sortir del fons del gorg.

Quan empenia el camí direcció a Sant Feliu va trobar els seus companys que anaven a veure si podien rescatar el seu cos. El company que la nit abans havia fet el comentari de les goges, va dir: "Veus?, doncs és veritat això que expliquen de les Encantades, que retenen els nois als fons del gorg".

Observacions:

Aquesta versió, de nom complet "No es pot banyar-se quan es pon el sol al gorg de la Llana", va ser recollida i escrita per Jordi Torres i Sociats en el llibre "Por, màgica i tresors a la Catalunya interior".

Bibliografia

TORRES Jordi (2003). Por, màgica i tresors a la Catalunya interior. Farell.

